

Slovenská obchodná inšpekcia
Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave
Bajkalská 21/A, P.O. BOX 29, 827 99 Bratislava 27

Číslo: **SK/0140/99/2021**

Dňa: **06.05.2022**

Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, vo veci odvolania účastníka konania – **L+A TIP, s.r.o., sídlo: Hurbanova 18, 085 01 Bardejov, IČO: 36 496 006, právne zastúpený: ...**, kontrola vykonaná dňa 27.08.2021 v prevádzkarni Stánok TIPOS, Wolkerova 11, 085 01 Bardejov, proti rozhodnutiu Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, č. P/0121/07/21 zo dňa 20.10.2021, ktorým bola podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov uložená peňažná pokuta vo výške **1 500,- EUR, slovom: jedentisícpäťsto eur**, pre porušenie § 16 ods. 1 vyššie cit. zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a pre porušenie § 6 ods. 2 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ustanovenia § 59 ods. 2 Správneho poriadku takto

r o z h o d o l :

Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave **odvolanie** účastníka konania **zamieta** a **rozhodnutie** Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, č. P/0121/07/21 zo dňa 20.10.2021 **potvrďuje**.

O d ô v o d n e n i e :

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“) so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj rozhodnutím uložil účastníkovi konania – L+A TIP, s.r.o. – peňažnú pokutu vo výške 1 500,- €, pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a pre porušenie zákazu vyplývajúceho z § 6 ods. 2 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“).

Inšpektormi SOI bola dňa 27.08.2021 vykonaná kontrola v prevádzkarni účastníka konania Stánok TIPOS, Wolkerova 11, 085 01 Bardejov. Predmetnou kontrolou bolo zistené, že účastník konania ako predávajúci porušil povinnosť vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku; nedodrжал zákaz predávať tabakové výrobky osobám mladším ako 18 rokov.

Proti rozhodnutiu o uložení pokuty podal účastník konania v zákonom stanovenej lehote odvolanie.

Podľa § 59 ods. 1 Správneho poriadku: „*Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni.*“ Podľa ods. 2 uvedeného ust. „*Ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.*“

Preskúmaním veci v odvolacom konaní nebol zistený dôvod na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Povinnosťou účastníka konania bolo vydať spotrebiteľovi doklad

o kúpe výrobku; dodržiavať zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov; čo účastník konania porušil.

Dňa 27.08.2021 v prevádzkarni Stánok TIPOS, Wolkerova 11, 085 01 Bardejov vykonali inšpektori SOI kontrolu, pri ktorej bolo zistené porušenie povinnosti podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď pri kontrole bolo zistené, že ku kontrolnému nákupu, ktorý bol účtovaný v celkovej hodnote 4,- €, a ktorý pozostával z: 1 balenie cigariet zn. LM červené v hodnote 4,- €, nebol zo strany predávajúceho vydaný doklad o kúpe výrobku v žiadnej forme.

Zároveň bolo inšpektormi SOI zistené, že účastník konania nezabezpečil dodržanie zákazu podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov, v zmysle ktorého sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, osobám mladším ako 18 rokov, keď bol vykonaný kontrolný nákup, do ktorého bol zakúpený výrobok: 1 balenie cigarety zn. LM červené v hodnote 4,- €, pričom účastníkom konania, ktorý vykonal obsluhu a účtovanie nákupu, nebol predaj predmetného tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov (O. Š. – 15 rokov) odopretý, ale tabakový výrobok bol odpredaný.

Kontrola bola vykonaná v súlade s ustanovením § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu“), za prítomnosti maloletej osoby O. Š. (15 rokov) na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby. Písomný súhlas zákonného zástupcu maloletej osoby s osobnými údajmi je uložený v zapečatenej obálke priloženej ku spisu.

Za zistené nedostatky, ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa a ako právnická osoba, ktorá nedodržiava zákaz predaja tabakových výrobkov podľa § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov, v plnom rozsahu zodpovedá účastník konania.

V odvolaní účastník konania neuviedol žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by ho zbavovali zodpovednosti za zistené nedostatky.

V podanom odvolaní účastník konania uvádza, že rozhodnutie o porušení povinnosti a následnom uložení pokuty je nezákonné, nakoľko ho považuje za formalistické a arbitrárne, pričom prvostupňový orgán na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Správny orgán si nesprávne vyložil/vysvetlil dôkazy, vykonávanie jednotlivých dôkazov zo strany prvostupňového orgánu bolo tendenčné, jednostranne vykonávané v neprospech odvolateľa a príliš formalistické bez racionálneho zdôvodnenia. Podľa vyjadrenia účastníka konania prijal správny orgán na základe vlastných zistení záver, že u účastníka konania došlo k porušeniu povinnosti v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a k porušeniu zákazu v zmysle ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov a uložil mu pokutu vo výške 1 500,- €, ktorá je podľa názoru účastníka konania príliš prísna, neobjektívna a prehnaná. Pri výkone kontroly bolo zistené pochybenie zo strany účastníka konania tým, že predal tabakový výrobok osobe mladšej ako 18 rokov. Účastník konania podotýka, že v prípade predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie, ktoré neobsahujú tabak, je v zmysle zákona o ochrane nefajčiarov predávajúci oprávnený odmietnuť predaj týchto výrobkov maloletej osobe, ako aj žiadať od nej preukaz totožnosti za účelom zistenia jej veku. Takýto postup účastník konania schvaľuje a sám ho uplatňuje pri svojej obchodnej činnosti. Je však pochopiteľné, že ho uplatňuje len v prípadoch, kedy existuje dôvodná pochybnosť o veku spotrebiteľa, teda že ide o maloletú osobu. Argument správneho orgánu o tom, že v súčasnej dobe mnohí maloletí svojím výzorom a vzhľadom pôsobia staršie, nie je podľa účastníka konania celkom na mieste s prihliadnutím na súčasné protipandemické opatrenia. Účastník konania uviedol, že v deň vykonania kontroly bolo počasie sychravé, pršalo celý deň a teplota bola okolo 15° C. Z tohto dôvodu mal spotrebiteľ (maloletý) na hlave šiltovku a k tomu aj respirátor. Účastník konania videl spotrebiteľa len od krku hore, preto bolo prakticky nemožné rozpoznať, či ide o osobu mladšiu ako 18 rokov alebo nie, a teda zo strany účastníka konania nedošlo k dôvodnej pochybnosti o veku spotrebiteľa. V tomto prípade spotrebiteľ

(maloletý) na tvári respirátor nemusel mať, nakoľko kontrola bola vykonávaná v mesiaci august, išlo o predaj cez okienko a spotrebiteľ sa nachádzal v exteriéri. V tom čase nebola Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Bardejove uložená povinnosť používať respirátor v exteriéri. Účastník konania zastáva názor, že takéto konanie spotrebiteľa (maloletého), ako aj inšpektorov SOI, možno vyhodnotiť ako zámerné a nečestné vo vzťahu k účastníkovi konania. Ak by sa identická situácia uskutočnila pred marcom 2020, kedy začalo obdobie nosenia respirátorov, k porušeniu zákazu by zo strany účastníka konania nedošlo. Svedčí o tom aj skutočnosť, že u účastníka konania už bola vykonávaná obdobná kontrola pred približne 1,5 rokom a nebolo zistené žiadne porušenie. Účastník konania zároveň nezabezpečil dodržanie zákonom stanovenej povinnosti vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, nakoľko v čase kontroly sa pri predmetnom stánku TIPOS nachádzali dvaja zákazníci, teda účastník konania obsluhoval dvoch zákazníkov naraz. Jeden zo zákazníkov prišiel vyplňať tiket. V tomto prípade si spotrebiteľ (maloletý) kupoval cigarety zn. LM červené v hodnote 4,- €. Účastník konania položil na pult cigarety a spotrebiteľ tam položil peniaze v presnej výške ceny cigariet. Medzitým účastník konania podával druhému zákazníkovi na vyplnenie tiket tipos. Za ten čas však spotrebiteľ zobral cigarety a odišiel. Účastník konania nestihol vziať peniaze z pultu, vložiť ich do pokladne, vytlačiť a odovzdať pokladničný doklad, nakoľko spotrebiteľ nečakal, kým účastník konania obsluží druhého zákazníka. Z tohto dôvodu nemohol pokladničný doklad obdržať. Ak by spotrebiteľ neplatil presnou sumou a musel by počkať na výdavok, spolu s výdavkom by obdržal aj pokladničný doklad. Účastník konania poznamenáva, že zo strany inšpektorov SOI išlo o neférový postup pri vykonávaní kontroly, nakoľko sa dalo predvídať, že spotrebiteľ hneď po tom, ako účastník konania položí cigarety na pult, vezme tovar a odíde s vedomím, že mal presnú sumu a nemusí vôbec čakať na pokladničný doklad. Postup správneho orgánu a tiež jeho výsledok prešetrenia možno považovať ako neadekvátny a devastačný voči účastníkovi konania, vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré boli uvedené. Účastník konania tiež namietá, že pri ukladaní pokuty správny orgán vôbec nevzal do úvahy faktory, za ktorých bola kontrola vykonávaná. Zároveň nebral do úvahy ako poľahčujúcu okolnosť ani skutočnosť, že u účastníka konania už boli v minulosti vykonané kontroly zo strany SOI, pričom mu neboli uložené žiadne sankcie v podobe peňažnej pokuty. V tomto prípade ide u účastníka konania o prvé vážne porušenie povinnosti, preto by bolo účelnejšie pri trestaní prvopáchatel'a klásť dôraz predovšetkým na preventívnu a výchovnú funkciu trestu, uložiť prvopáchatel'ovi v rámci zákonom stanoveného sankčného rozpätia miernejší trest a až v prípade recidívy to zohľadniť ako priťažujúcu okolnosť odôvodňujúcu uloženie prísnejšieho trestu. Záverom účastník konania navrhuje, aby správny orgán po prerokovaní odvolania rozhodol v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 Správneho poriadku a vyhovel odvolaniu v plnom rozsahu, a to tak, že správny orgán zníži výšku uloženej pokuty, prípadne zruší napadnuté rozhodnutie a vec opätovne prejedná.

K tomu odvolací orgán uvádza, že po preskúmaní obsahu spisového materiálu prislúchajúceho k predmetnej veci nezistil dôvod na zrušenie rozhodnutia a ani na prehodnotenie výšky uloženej pokuty. Čo sa týka skutočností uvedených v odvolaní účastníka konania, odvolací orgán vyhodnotil tvrdenia účastníka konania ako právne bezpredmetné a subjektívne, ktoré ho nezbavujú zodpovednosti za kontrolou presne a spoľahlivo zistené porušenie zákona. Odvolací orgán má za to, že správny orgán prvého stupňa konanie účastníka konania správne právne posúdil ako rozporné so zákonom o ochrane spotrebiteľa a so zákonom o ochrane nefajčiarov. Účastník konania v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali skutkový stav zistený kontrolou, príp. oprávnenosť uloženia sankcie zo strany prvostupňového správneho orgánu. Výsledky šetrenia uskutočneného zo strany inšpektorov SOI v predmetnej veci odôvodňujú postih účastníka konania za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a za porušenie zákazu vyplývajúceho z § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov. Zároveň po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia odvolací orgán

zistil, že správny orgán prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vyrovnal s tvrdeniami účastníka konania, ktoré vyplývali z obsahu daného administratívneho spisu.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa „predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené:

- a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby,
- b) adresa prevádzkarne, c) dátum predaja, d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby,
- e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.“

Podľa § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov „zakazuje sa predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov.“

Vykonanou kontrolou inšpektormi SOI bolo zistené, že účastník konania porušil vyššie uvedené povinnosti.

Odvolačný správny orgán v súvislosti s námietkami účastníka konania ohľadom vyzoru a veku osoby, ktorej bol tabakový výrobok odpredaný, poukazuje na podstatnú skutočnosť, že účastník konania mal právo overiť si vek spotrebiteľa pred predajom tabakového výrobku, na základe čoho by zistil skutočný vek spotrebiteľa. Poskytnutie tohto údaju je dobrovoľné, ale v prípade, ak účastníkovi konania, (prípadne jeho zamestnancovi, ktorý koná v mene predávajúceho ako podnikateľského subjektu), nebude zo strany spotrebiteľa hodnoverným spôsobom preukázané, že spĺňa zákonnú požiadavku veku na kúpu tabakového výrobku, má podnikateľský subjekt v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa, s odkazom na osobitný predpis, ktorým je v danom prípade zákon o ochrane nefajčiarov, oprávnenie odmietnuť predaj spotrebiteľovi tabakový výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj. V prípade, ak podnikateľský subjekt dané právo nevyužije, (napr. v domnení, že osoba je plnoletá), vystavuje sa tým riziku, že výrobok odpredá osobe mladšej ako 18 rokov, čím bude voči nemu vyvodený postih zo strany kontrolného orgánu. Z uvedeného dôvodu je nutný obzvlášť obozretný postup predávajúceho pri predaji tabakových výrobkov a nemôže sa spoliehať len na vyzor kupujúceho.

Predávajúci má povinnosť nepredať neplnoletému tabakový výrobok, a preto si musí v prípade pochybností overiť vek kupujúceho. Povinnosť predávajúceho realizovať predaj tabakových výrobkov len osobám nad 18 rokov súvisí s jeho oprávnením (i keď nie výslovne zakotveným) skontrolovať primeraným spôsobom splnenie tejto podmienky. Je na predávajúcom, akým spôsobom bude požadovať od kupujúceho preukázanie plnoletosti. Je tiež vecou kupujúceho, akým spôsobom bude preukazovať svoju plnoletosť, avšak predávajúci sa musí sám rozhodnúť, či bude preukázanie dostatočného veku kupujúceho akceptovať.

Na podporu uvedených skutočností a postupu správneho orgánu pri výkone kontroly si odvolací správny orgán dovoľuje poukázať na samotný účel zákona o ochrane nefajčiarov, ktorým je aj zvýšená ochrana zdravia mladých osôb pred vznikom závislosti na nikotíne ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia. Aj z uvedeného dôvodu považuje odvolací orgán predaj cigariet osobe vo veku 15 rokov za absolútne neakceptovateľný. Predaj cigariet takejto osobe je rovnako neakceptovateľný aj z pohľadu samotných následkov fajčenia u detí a mládeže, ktoré sú o to závažnejšie, že fajčenie v takomto veku ovplyvňuje rast a vývoj a poškodzuje nezrelý organizmus jedinca. Podstatné je tiež uvedomiť si skutočnosť, že mladiství fajčiari si pri kúpe nemusia uvedomiť a adekvátne zhodnotiť všetky presné riziká fajčenia a mnohokrát podceňujú neskoršie zdravotné následky fajčenia.

Odvolačný správny orgán zároveň poukazuje na požiadavku odbornej starostlivosti pri výkone podnikateľskej činnosti, pričom pokiaľ by účastník konania vynaložil primeranú mieru odbornej starostlivosti, k porušeniu povinnosti z jeho strany by nedošlo, nakoľko preverenie si veku kupujúceho spotrebiteľa spadá do výslovnej kompetencie účastníka konania, ktorý je povinný

odoprieť predaj tabakových výrobkov osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov, čo v danom prípade účastník konania preukázateľne nesplnil. Odvolací správny orgán taktiež uvádza, že správny orgán na svojej internetovej stránke dňa 16.08.2021 informoval o kontrolnej akcii zameranej na zákaz predaja tabakových výrobkov maloletým v dňoch 20.08.2021 - 31.08.2021 a kontrola účastníka konania vykonaná dňa 27.08.2021 bola uskutočnená v tomto čase (<https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/oznamenie-o-pripravovanej-kontrolnej-akcii-4.soi?ind>).

Odvolací správny orgán uvádza, že podľa ustanovenia § 8 ods. 1 písm. b) zákona o ochrane nefajčiarov je účastník konania ako právnická osoba povinný zabezpečovať dodržiavanie zákazov a obmedzení podľa zákona o ochrane nefajčiarov, a preto nie je možné zohľadniť argumenty účastníka konania uvedené v podanom odvolaní ako okolnosti ospravedlňujúce jeho protiprávne konanie.

Odvolací správny orgán zároveň podotýka, že účastníka konania nezbavuje zodpovednosti za zistené porušenie ani skutočnosť, že v deň výkonu kontroly pršalo, maloletý mal šiltovku a respirátor, nakoľko ako už bolo vyššie uvedené, je oprávnením účastníka konania, v prípade nemožnosti rozpoznať, či ide o osobu mladšiu ako 18 rokov alebo nie overiť si jeho vek. Skutočnosť, že maloletý mal počas kontrolného nákupu respirátor, nie je možné podľa odvolacieho správneho orgánu vyhodnotiť ako ospravedlňujúcu okolnosť, pričom tiež uvedené nemožno hodnotiť ako zámerné a nečestné konanie zo strany prvostupňového správneho orgánu, nakoľko aj v čase, kedy nie je nosenie respirátorov povinné, spotrebiteľia ich môžu nosiť dobrovoľne. Uvedené preto nie je možné hodnotiť ako okolnosť, ktorá by účastníka konania zbavila zodpovednosti za zistené porušenie zákona.

Odvolací správny orgán zastáva názor, že prvostupňový správny orgán uviedol skutkové okolnosti a správne právne posúdil vec. V správnom konaní bolo spoľahlivo preukázané porušenie zákonom stanovenej povinnosti, a tým bol predaj tabakového výrobku osobe mladšej ako 18 rokov, ktorý je zakázaný. SOI vykonáva dozor na vnútornom trhu v zmysle zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu. Podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu SOI je na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa zákona o ochrane nefajčiarov za prítomnosti maloletej osoby, ktorá vykoná kontrolný nákup. Správny orgán postupoval v zmysle zákona o ochrane nefajčiarov. Podľa ustanovenia § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov sa zakazuje predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov. Rozhodujúcim pre konštatovanie, či bol zákon dodržaný alebo porušený, je stav zistený v čase kontroly. Porušenie zákona má správny orgán, vzhľadom na platnú dikciu zákona o ochrane nefajčiarov, povinnosť sankcionovať pokutou vo výške od 331 eur do 6 638 eur. Vykonanou kontrolou zo dňa 27.08.2021 bolo preukázané, že účastník konania odpredal osobe mladšej ako 18 rokov (maloletej osobe vo veku 15 rokov – O. Š.) tabakový výrobok – 1 balenie cigariet LM červené á 4,- €/bal.

K námietkam účastníka konania ohľadom nevydania dokladu o kúpe, odvolací správny orgán uvádza, že správny orgán pri postihu vychádzal zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, na ktorom je uvedené: a) obchodné meno, sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, b) adresa prevádzkarne, c) dátum predaja, d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby, e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil. Účastník konania uvedenú povinnosť porušil, keď nevydal spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku v žiadnej forme bezprostredne po zakúpení tovaru.

Odvolací správny orgán súčasne uvádza, že v zmysle ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je účastník konania povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku,

pričom pre účely splnenia tejto povinnosti je nutné samotné vydanie dokladu o kúpe, ako aj jeho následné odovzdanie spotrebiteľovi. Z uvedeného dôvodu preto odvolací správny orgán nemohol prihladiť na účastníkom konania dodatočne predložený doklad o kúpe výrobku z registračnej pokladnice.

Odvolací správny orgán podotýka, že účastník konania za zistené porušenie zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa nesie objektívnu zodpovednosť, t. j. bez ohľadu na zavinenie alebo iné okolnosti danej veci; zodpovedá za protiprávny výsledok. Pre konštatovanie porušenia povinnosti je rozhodujúci skutkový stav zistený inšpektormi SOI počas výkonu kontroly. Uvedené správne delikty patria medzi ohrozovacie delikty, a preto nie je nevyhnutné, aby došlo k poruchovému následku; stačí, že takýto protiprávny následok reálne hrozí. Zákon o ochrane spotrebiteľa, ako ani zákon o ochrane nefajčiarov neumožňuje kontrolnému orgánu prihladiť na žiadne subjektívne aspekty. Odvolací správny orgán je toho názoru, že účastník konania ako predávajúci je povinný poznať zákon a zabezpečiť jeho dodržiavanie. Okolnosti ospravedlňujúce, resp. vysvetľujúce nespĺnenie povinností nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za tieto porušenia. Je preto právne irelevantné, či mal účastník konania k protizákonnému konaniu motív alebo nie. Odvolací orgán má za to, že správny orgán prvého stupňa zistil všetky skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Taktiež je podľa odvolacieho správneho orgánu zrejmé, že správny orgán presne a úplne zistil skutočný stav veci, nakoľko vykonal všetky zisťovania potrebné na objasnenie rozhodujúcich okolností a pre posúdenie veci a zároveň zabezpečil, aby skutkové zistenia odvodené z vykonaných zisťovaní čo najviac zodpovedali skutočnosti.

Odvolací orgán poznamenáva, že SOI ako orgán dozoru účastníka konania v prvom rade sankcionuje za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona o ochrane spotrebiteľa a za porušenie zákazu vyplývajúceho zo zákona o ochrane nefajčiarov. K naplneniu skutkovej podstaty týchto správnych deliktov stačí kontrolnému orgánu zistiť, že v dôsledku porušenia povinností zodpovednou osobou došlo k ohrozeniu práv spotrebiteľa. Treba však zdôrazniť, že poškodením spotrebiteľa zo strany účastníka konania je už aj samotné zníženie rozsahu spotrebiteľových práv priznaných mu zákonom. Účastník konania je povinný po celý čas výkonu svojej podnikateľskej činnosti dodržiavať všetky právne predpisy vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľa, vrátane zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov. Odvolací orgán zároveň uvádza, že v prípade vzťahu „predávajúci – spotrebiteľ“, vystupuje spotrebiteľ ako laik, ktorému je potrebné venovať špeciálnu starostlivosť a predávajúci vystupuje ako odborník, ktorý pri svojej činnosti ovláda a dodržiava všetky podmienky predaja.

Odvolací správny orgán zároveň hodnotí pozitívne skutočnosť, že predchádzajúce kontroly u účastníka konania nezistili žiadne porušenia, avšak uvedené na daný zistený skutkový stav nemá vplyv, nakoľko v predmetnom prípade boli zistené porušenia zákona o ochrane nefajčiarov a zákona o ochrane spotrebiteľa. Odvolací orgán má tiež za to, že nie je dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko správny orgán postupoval v súlade so zákonmi. Prvostupňový správny orgán nekonal ani v rozpore so zásadou súčinnosti v správnom konaní, splnil si všetky svoje zákonné povinnosti a účastníkovi konania neuprel možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené považuje odvolací orgán úvahy účastníka konania prezentované v tejto časti odvolania za bezpredmetné.

Odvolací orgán má za to, že v danom konaní správny orgán spoľahlivo zistil skutkový stav, výrok rozhodnutia dostatočne odôvodnil a pri vydávaní rozhodnutia postupoval v súlade s ustanovením § 46 Správneho poriadku, v zmysle ktorého rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a musí obsahovať predpísané náležitosti; v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 cit. zákona, nakoľko výrok obsahuje náležitosti predpokladané zákonom vrátane opisu skutku a určenia miesta a času zistenia nedostatku, ktoré zabezpečujú nezameniteľnosť skutku s iným skutkom ako aj v súlade s ustanovením § 47 ods. 3 cit. zákona,

keď v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správny orgán uviedol, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako použil správnu úvahu pri hodnotení právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Odvolací orgán uvádza, že právne posúdenie zisteného skutkového stavu patrí správne orgánu, ktorý je oprávnený urobiť si o veci úsudok na základe aplikácie správneho uváženia (§ 47 ods. 3 Správneho poriadku) a v súlade s aplikáciou zásady oficiality je oprávnený rozhodovať o tom, či správne konanie v danej veci začne. Je pritom viazaný zisteniami vyplývajúcimi z obsahu administratívneho spisu. Z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že účastník konania porušil § 6 ods. 2 zákona o ochrane nefajčiarov a § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, a teda správny orgán konal plne v súlade so zákonom, keď prihliadnuc na ustanovenie § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, rozhodol o uložení pokuty za zistené porušenia zákona. V postupe správneho orgánu nevzhliadol odvolací orgán žiadnu nezákonnosť.

Pre správny orgán je relevantné, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane spotrebiteľa a zo zákona o ochrane nefajčiarov. Správny orgán je v zmysle ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa povinný uložiť pokutu až do výšky 66 400 eur, ak ods. 6 neustanovuje inak. Samotný zákon pritom neumožňuje ako sankciu použiť napr. pokarhanie, upozornenie a pod. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sú štátne orgány oprávnené konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon – v uvedenom prípade zákon o ochrane spotrebiteľa a zákon o ochrane nefajčiarov, z čoho vyplýva, že prvostupňový správny orgán bol povinný k uloženiu pokuty pristúpiť. Odvolací orgán dodáva, že cieľom kontrolnej činnosti SOI je zisťovanie a zabezpečenie súladu plnenia povinností stanovených zákonom so skutočným stavom. Odvolací orgán trvá na kontrolných zisteniach uvedených v inšpekčnom zázname zo dňa 27.08.2021.

Účastník konania v odvolaní namieta, že uložená pokuta je príliš prísna, neobjektívna a prehnaná. Vo vzťahu k výške uloženej pokuty odvolací orgán uvádza, že po dôkladnom preskúmaní rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, nenašiel dôvod na zníženie výšky postihu, resp. na zrušenie uloženej sankcie. Odvolací orgán zastáva názor, že pokuta bola uložená v rámci stanovených kritérií, v zákonom stanovenej sadzbe do 66 400 eur. V zmysle § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, zohľadňuje charakter a povahu zistených nedostatkov. Odvolací orgán sa snaží v rámci správnej úvahy prihliadať na všetky okolnosti prípadu aj pri udeľovaní pokuty tak, ako tomu bolo aj v prípade účastníka konania. Na druhej strane je zo zákona viazaný, aby v rovnakých, resp. obdobných veciach rozhodoval podobne, pričom táto požiadavka platí aj pre ukládanie sankcií. Zároveň treba dodať, že na to, aby sankcia spĺňala aj represívnu zložku, musí byť citeľná v majetkovej sfére účastníka konania, nakoľko má pôsobiť ako trest (represia) za spáchanie iného správneho deliktu. Ak by totiž represívna zložka nebola citeľná, nemožno rozumne očakávať ani naplnenie ďalšej z funkcií pokuty, ktorou je prevencia, a to jednak do vnútra – vo vzťahu k zodpovednostnému subjektu (účastníkovi konania), ktorý si po primerane uloženej sankcii, zodpovedajúcej zisteným nedostatkom do budúcnosti rozmyslí, či znova poruší dané právne predpisy, ale aj smerom navonok – vo vzťahu k ostatným podnikateľským subjektom (predávajúcim), ktorých má odstrašiť od porušovania obdobných povinností, ako v prípade účastníka konania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti s prihliadnutím na kritériá pre určenie výšky postihu, hlavne na charakter a závažnosť protiprávneho konania, odvolací orgán považuje výšku uloženej pokuty za primeranú zisteným nedostatkom. Bližšie zdôvodnenie výšky uloženej pokuty poskytol odvolací orgán v ďalšej časti tohto rozhodnutia.

Pre postih za zistený skutkový stav je rozhodujúca skutočnosť, že bol porušený zákon o ochrane spotrebiteľa a zákon o ochrane nefajčiarov a rozsah následkov protiprávneho konania bol zohľadnený pri určovaní výšky postihu. Na ostatné okolnosti, ktoré účastník konania uviedol vo svojom odvolaní, odvolací orgán neprihliadal. Nakoľko porušenie povinností bolo zo strany správneho orgánu spoľahlivo preukázané, správny orgán si splnil svoju zákonnú povinnosť, keď účastníkovi konania uložil pokutu v zákonom stanovenom rozsahu.

Na základe hore uvedených skutočností odvolací orgán pokladá skutkový stav za spoľahlivo zistený a jeho protiprávnosť za nepochybne preukázanú.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa: *„Za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26 pokutu do 66 400 eur; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166 000 eur, ak odsek 6 neustanovuje inak.“*

Podľa § 10 ods. 1 zákona o ochrane nefajčiarov: *„Slovenská obchodná inšpekcia uloží pokutu od 331 eur do 6 638 eur fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá nerešpektuje zákaz alebo obmedzenie predaja tabakových výrobkov a výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, podľa § 6.“*

Odvolací správny orgán sa stotožňuje s vyjadrením prvostupňového správneho orgánu uvedeným v napadnutom rozhodnutí, že v predmetnej veci ide o vec správneho trestania. Právne predpisy, ktoré zakotvujú skutkové podstaty správnych deliktov, neupravujú postup správnych orgánov pri postihu za súbeh viacerých deliktov. Z judikatúry správnych súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok NS SR sp. zn. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je svojím obsahom najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (per analogiam legis). Ustanovenie § 12 ods. 2 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnutel'ný. Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov. Vzhľadom na uvedené bola teda v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

O výške pokuty rozhoduje inšpektorát SOI, ktorý podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, uloží výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26 za porušenie povinností ustanovených v tomto zákone pokutu až do výšky 66 400 eur, za opakované porušenie počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166 000 eur, ak odsek 6 neustanovuje inak. Podľa § 24 ods. 5 citovaného zákona: *„Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti.“* Podľa § 24 ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa: *„Ak ide o menej závažné porušenie povinnosti podľa odseku 1, na základe postupu podľa odseku 5, orgán dozoru môže pred rozhodnutím o uložení pokuty povinného vyzvať, aby upustil od protiprávneho konania a v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania. Vo výzve orgán dozoru oznámi následky protiprávneho konania, určí povinnému primeranú lehotu na výkon opatrení na ich nápravu a poučí ho o následkoch v prípade ich nevykonania. Ak povinný upustí od protiprávneho konania a vykoná opatrenia podľa predchádzajúcej vety, orgán dozoru nevydá rozhodnutie o uložení pokuty. Ak povinný neupustí od protiprávneho konania a nevykoná opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania oznámených vo výzve v určenej lehote, orgán dozoru rozhodne o uložení pokuty podľa odseku 1.“*

Odvolací orgán pri určení výšky pokuty vychádzal z vlastných zistení a uváženia správneho orgánu aplikujúceho zákon. Jednotlivé dôkazné prostriedky zhodnotil podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností zo strany účastníka konania, bolo spoľahlivo preukázané. Odvolací orgán zastáva názor, že v predmetnom prípade, s prihliadnutím na charakter a rozsah zistených nedostatkov, nejde o menej závažné porušenie povinnosti v zmysle ustanovenia § 24 ods. 6 zákona o ochrane spotrebiteľa, tzn. z uvedeného dôvodu bol správny orgán povinný pristúpiť

k uloženiu postihu. Odvolací správny orgán podotýka, že využitie predmetného inštitútu je len fakultatívne.

Odvolací orgán prihliadol pri určení výšky pokuty na porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa v kontexte s vyššie uvedenými kritériami pre určení výšky pokuty. Pri určovaní výšky pokuty bral správny orgán do úvahy aj skutočnosť, že doklad o kúpe výrobku je relevantným dokladom, ktorý má význam napríklad pri uplatňovaní práv zo zodpovednosti predávajúceho za vady predanej veci či poskytnutých služieb a zároveň, je dôkazom existencie záväzkového vzťahu medzi predávajúcim a spotrebiteľom. Doklad o kúpe osvedčuje existenciu kúpnej zmluvy pri predaji v obchode medzi predávajúcim a spotrebiteľom a nesporne patrí medzi dôkazy s vysokou výpovednou hodnotou o predávajúcom mieste a čase kúpy a o obsahu záväzkového vzťahu. Je to základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži ako dôkaz, že konkrétny tovar bol zakúpený práve v prevádzkarni, v ktorej si spotrebiteľ uplatňuje reklamáciu. Vyššie uvedené zákonné ustanovenie zároveň ukladá predávajúcemu povinnosť v doklade o kúpe uviesť taxatívne určené údaje, ktoré vypovedajú o obsahu záväzkového vzťahu a zároveň zabezpečujú spotrebiteľovi dôkaznú istotu nielen pre prípad uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady výrobku alebo služby, ale aj pre prípad následného súdneho sporu.

Odvolací správny orgán zároveň prihliadol aj na to, že účel sledovaný zákonom vyjadrený v ustanovení § 3 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má okrem iného právo na informácie, ako aj právo na ochranu svojich ekonomických záujmov, vzhľadom na zistené nedostatky, v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Pri určení výšky pokuty boli tiež zohľadnené následky protiprávneho konania účastníka konania spočívajúce v potenciálnom porušení práva spotrebiteľa na ochranu jeho zdravia, v tomto prípade zdravia maloletého spotrebiteľa, ktorý patrí do osobitne zraniteľnej vekovej skupiny v súvislosti s možným vznikom ujmy na jeho zdraví. Po zohľadnení nedodržania zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov nemožno uvedené konanie účastníka konania považovať za nevýznamné porušenie zákona. Nerešpektovanie zákazu predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov považuje správny orgán za závažné porušenie povinnosti, ktoré zákon v súvislosti s predajom takéhoto druhu výrobkov predávajúcemu ukladá. Závažnosť protiprávneho konania v danom prípade zvyšuje okolnosť, že tabakový výrobok bol odpredaný osobe vo veku 15 rokov. Umožnením požívania tabakových výrobkov osobe vo veku 15 rokov, ktorých škodlivosť je pre zdravie všeobecne známa, došlo k možnému ohrozeniu zdravia mladistvého. Pri určení výšky pokuty sa prihliadlo na to, že poškodenie organizmu je v danom prípade o to závažnejšie, že ide o osobu, ktorá je v mladom veku. Správny orgán prihliadol aj na reálnu možnosť vzniku závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku, pričom toto nebezpečenstvo je o to závažnejšie, že ide o mladistvých spotrebiteľov, v tomto prípade vo veku 15 rokov. Naviac odvolací orgán uvádza, že mladiství si pri kúpe cigariet nemusia plne uvedomiť a adekvátne zhodnotiť presné riziká fajčenia. V mladom veku, kedy začínajú fajčiť, sa postupne stávajú závislými fajčiarmi a podceňujú neskorší vznik zdravotných následkov fajčenia. Na ochranu tejto zraniteľnej skupiny spotrebiteľov zákon zaviedol jednoznačný zákaz predávať tabakové výrobky a výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak osobám mladším ako 18 rokov. Predmetný zákaz však predávajúci nerešpektoval, keď tabakový výrobok odpredal osobe vo veku 15 rokov.

Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol aj na skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, je nositeľom objektívnej zodpovednosti za zistené nedostatky bez ohľadu na okolnosti, ktoré spôsobili ich vznik.

Takisto správny orgán prihliadol aj na charakter protiprávneho konania, ktorý predstavuje súhrn tohto konania spočívajúci vo vyššie uvedených skutočnostiach, na ktoré bolo zo strany správneho orgánu pri určovaní výšky pokuty prihliadnuté.

K výške pokuty uloženej správnym orgánom prvého stupňa odvolací orgán uvádza, že pokuta uložená v tejto výške je vzhľadom na jej represívno-výchovnú funkciu, ako aj s prihliadnutím na zákonom stanovené medze a hľadiská, pokutou primeranou a zároveň, pokutou zodpovedajúcou zistenému protiprávnemu stavu a charakteru porušenia zákona.

Podkladom pre vydanie rozhodnutia bol presne a spoľahlivo zistený skutkový stav veci, na základe čoho podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie odvolací orgán zamietá ako nedôvodné.

Zároveň upozorňujeme účastníka konania, že pokutu uloženú I. st. rozhodnutím je povinný uhradiť do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú.: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, VS: 01210721.

Poučenie: Rozhodnutie o odvolaní je konečné a proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné. V prípade nezaplatenia uloženej pokuty v stanovenej lehote bude jej plnenie vymáhané v zmysle zákona. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom.